

УДК 658.626

ДО ПИТАННЯ ШТРИХОВОГО КОДУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

О.І.Даценко

Національна фармацевтична академія України

Економіка всіх країн без винятку залежить від експорту товарів, послуг, технологій та знань. Наміри України щодо вступу у Всесвітню організацію торгівлі (ВТО) та в Європейську торгову організацію не можуть обійтись без сучасних інформаційних засобів контролю та управління товарно-грошовим обігом. Для успішного вирішення питань, пов'язаних з товарообігом продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, є, зокрема, система штрихового кодування різних категорій товарів, в тому числі і фармацевтичних.

Метою дослідження стало визначення ефективності застосування системи штрихового кодування у фармацевтичній галузі.

Наявність штрихового коду на упаковці — це свідчення того, що виробник має всю необхідну для його виробництва та реалізації науково-технічну документацію, затверджену в установленому порядку згідно з чинним законодавством України. Важливо, що вітчизняні лікарські засоби зможуть заявити про себе на зовнішньому ринку, якщо не поступатимуться перед імпортними маркуванням та технологічними характеристиками. Тобто, вітчизняні підприємства мають можливість вести торговельні операції з закордонними партнерами на однаковому технологічному рівні, оскільки з 1 січня 1993 року наявність штрихкоду на товарі є найважливішою умовою Євроімпорту.

Штрихове кодування особливо актуальне в тих галузях, де безпомилковість, швидкість та достовірність інформації мають першочергове значення. Серед таких галузей на одному з перших місць стоїть фармація. Спеціалізовані системи обробки даних та штрихове кодування ліків покращують організацію їх постачання та обліку, дозволяють підвищити якість лікарського забезпечення населення в цілому.

Сьогодні система EAN (European Article Number) вже застосовується на фармацевтичних підприємствах України: це і заводи-виробники лікарських засобів, які кодують свою продукцію штрихкодами, і деякі аптеки, які здійснюють облік товарно-грошової маси за допомогою системи штрихового кодування.

Аналіз результатів досліджень в цьому напрямку дозволив виділити ряд позитивних наслідків.

Практичність та ефективність застосування системи штрихового кодування полягає в тому, що в реальному вимірі часу є можливість отримання інформації про товар як в асортименті, так і в цілому за видами товару та товарними групами, а саме:

- обсягом надходження, поточним та за визначений термін часу;
- обсягом продажу, поточним та за визначений термін часу;
- поточними залишками;
- динамікою руху товару.

Аналіз такої інформації дозволяє:

- скоротити залишки товарних запасів;
- розширити асортимент товарів, що користуються попитом;
- своєчасно замовляти нові поставки та розраховуватись з постачальниками за реалізований товар;
- вчасно віддрукувати всі звітні документи;
- будувати прогностичні показники фінансово-господарської діяльності підприємства.

Наявність штрихкової позначки на товарі створює додаткові зручності і для споживачів:

- покращення доступу до товару;
- відсутність черг біля кас;
- виключення обману при розрахунках;
- можливість одержати касовий чек із зазначенням найменування товару, його кількості та ціни.

Це ті суттєві позитивні моменти впровадження штрихового кодування товарів, які забезпечують право споживача на належне торговельне обслуговування.

Таким чином, система EAN може служити для ідентифікації товару, хоча не вказує на якість товару. Але саме ця система при відповідній адаптації може стати основою для створення системи ідентифікації лікарських засобів, контролю їх якості, дозволить одержувати інформацію відносно реєстрації лікарських засобів та однозначного визначення їх упаковки, як того вимагає специфіка фармацевтичної галузі.

ЛІТЕРАТУРА

1. ЄАН-Україна. — К.: Асоціація товарної нумерації України, 1998 — 1999. — 38 с.
2. Костив С., Шуванова Е. // Провизор. — 1998. — №5. — С. 27-28.
3. ДСТУ 3144-95. Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення. — 1995. — 58 с.